

Eisen algemeen

1.2 Opdrachtomschrijving: 'Toekomstscenario's en perspectief Clauscentrale Maasbracht'

Energie Knooppunt Maasbracht

In Maasbracht in de Gemeente Maasgouw staat de Clauscentrale van RWE. Deze gasgestookte elektriciteitscentrale vervult een grote rol in de elektriciteitsvoorziening in Nederland. De Claus Centrale staat pal naast een groot 380kV station van Tennet en 150kV station van Enexis. Het 380kV station is via twee interconnectoren verbonden met de hoogspanningsnetten van Duitsland en België en momenteel twee andere 380kV verbindingen. Binnen tien jaar of mogelijk eerder zal vanuit dit station ook een 380kV verbinding naar het nieuw te bouwen 380kV station in Graetheide vorm krijgen. De Claus Centrale is aangesloten op het gasnetwerk van Gasunie en heeft door de ligging ook toegang tot koelwater via de Maas. Daarnaast is er de ambitie om de Claus Centrale ook aan te sluiten op een waterstofbuisleiding en CO2 buisleiding; mogelijk via de Deltacorridor en/of de waterstofbackbone van Gasunie. Maasbracht is dus een enorm "energie-knooppunt". Ten slotte is en blijft een goede verbinding via het wegennet van belang om de overlast van omwonenden te beperken en tegelijkertijd goede ontsluitingsroutes te hebben. Aanleiding voor deze opdracht is dus dat de toekomst van de Claus Centrale, de directe omgeving en de verbindingen van kabels, buisleidingen, wegen en andere verbindingen enorm in beweging is en verder gaat komen en hier een toekomstperspectief richtinggevend voor de ruimtelijke inrichting kan zijn. Reden voor de Gemeente Maasgouw, RWE en de Provincie Limburg om dan ook een toekomstgerichte studie naar omgevingsscenario's voor de Claus Centrale en de omgeving te wensen.

1.2.1 Blik in de toekomst

Binnen en buiten het terrein van RWE in Maasbracht is de energietransitie volop in ontwikkeling. Deze ontwikkelingen vragen ruimte en vooral slim gebruik van de ruimte, versterking van de kwaliteit van de leefomgeving en een gewogen analyse van de verschillende waarden die voor alle betrokkenen relevant zijn. In de uit te voeren studie vragen we de opdrachtnemer te kijken naar of en hoe de toekomstplannen van de netbeheerders, RWE en andere publieke en private partijen binnen en buiten het RWE terrein worden geëmbieerd, door wie en welke (ruimtelijke) implicaties daaruit voortvloeien. De volgende ontwikkelingen zijn in ieder geval volop in beweging:

1. *De gasgestookte centrale zelf:* de Claus Centrale heeft een moderne stoomturbine en 3 efficiënte gasturbines. In Duitsland is afgesproken dat nieuwe gasgestookte centrales op termijn ook waterstof moeten kunnen verbranden. Ook lopen er studies om de CO2 die vrijkomt bij gasgestookte centrale uit de rookgassen af te vangen om die op te slaan. Daarnaast is er in Europa een noodzaak voor het bijbouwen van nieuwe gasgestookte elektriciteitscentrales.
2. *Opwek van duurzame energie met zonnepanelen en het maken van waterstof met elektrolyse:* rond de Claus Centrale is ruimte om zonnepanelen te plaatsen en mogelijk ook om waterstof te gaan produceren via elektrolyse.
3. *Opslaan van energie:* elektriciteit en waterstof moet in kleine en grotere hoeveelheden (kunnen) worden opgeslagen.
4. *Directe uitwisseling in de gemeente en buurgemeenten/omgeving:* mogelijk willen bedrijven en andere betrokkenen (MKB, binnenvaart, etc.) in de gemeente Maasgouw meer uitwisseling onderling van elektriciteit, warmte, waterstof en CO2. Binnen de gemeente Maasgouw en aangrenzende gemeenten is opwek ook op andere plekken aan de orde waar verbindingen met het gebied rond de Claus Centrale wellicht opportuun zijn.
5. *Verbindingen met (inter-)nationale hoofdinfrastructuur:* de vele verbindingen met buisleidingen en elektriciteitskabels via het 150kV, 380kV en mogelijk zelfs een DC-kabel naar Maasbracht en vervolgens met andere gemeenten, provincies en buurlanden worden de komende jaren alleen maar verder uitgebreid. Dit blijkt uit plannen van de netbeheerders, Rijksoverheid en private partijen. Dit zal waarschijnlijk niet op het RWE terrein zelf gebeuren.

6. *Natuur en leefomgeving*: de flora en fauna, het wonen, werken en recreëren in Maasgouw op orde houden en versterken is een continue ambitie van de gemeente Maasgouw, de Provincie en alle stakeholders op en rond de Claus Centrale. De natuur, de weginfrastructuur het werken en wonen horen in balans te zijn en dat vraagt een permanent gesprek met alle betrokkenen.

1.2.2 Hoofdvraag en deelvragen

De gemeente Maasgouw, RWE en de Provincie Limburg vragen een offerte voor het uitvoeren van een studie / onderzoek, waarbij de navolgende hoofd- en deelvragen worden beantwoord, inclusief een aanpak, planning en begroting. De uitkomsten vormen de basis voor de omgevingsplannen van gemeente en mogelijk Provincie en Rijk.

Hoofdvraag

- Ontwikkel meerdere (3 tot 5) ruimtelijk en inhoudelijk uitgewerkte toekomstscenario's voor de toekomst van het Clauscentrale gebied en haar directe omgeving in 2030, 2040 en 2050 en destilleer daaruit in nauwe samenspraak met de opdrachtgever een waarschijnlijk en daarmee voor de opdrachtgever en begeleidingscommissie richtinggevend toekomstperspectief.

Deelvragen

Benut voor het beantwoorden van deze hoofdvraag de volgende vier deelvragen:

- i. Ontwikkel een 3-5 ruimtelijk en inhoudelijk uitgewerkte toekomstscenario's voor de Claus Centrale en haar directe omgeving die ingaan op zowel 2030 en 2040 en 2050.
  - a. Gebruik daarvoor ten minste analyses en toekomstbeelden van de zes genoemde ontwikkelingen uit bestaande rapporten en bronnen onder paragraaf 1.2.1 en de gesprekken met stakeholders die onder andere door de begeleidingscommissie worden aangedragen.
  - b. Betrek hierbij de ondernemers, omwonenden en andere belanghebbenden in de Gemeente Maasgouw. Maar ook in een ring rondom Maasgouw (stakeholders i.i.g. Tennet, Enexis, Gasunie, Rijkswaterstaat, Waterschap en andere belanghebbenden/omwonenden; kom samen met de opdrachtgever met een voorstel hoe dat aan te pakken en hoe dat eruit ziet)
  - c. Neem de bestaande bestemmingsplannen, de POVI en NOVI en Gemeentelijke Omgevingsvisie (betrekken zoekgebieden wonen e.a. nieuwe bestemmingen) als randvoorwaarden maar besef dat mogelijke aanpassingen hiervan juist nodig zal zijn en deze plannen dus niet als beperkingen hoeven te worden gezien
  - d. Leg hiermee de basis voor een "bestemmingsplan van brede reikwijdte conform omgevingsrecht (en Omgevingswet als die in werking is getreden)"
- ii. Welke lokale en gemeentelijke ontwikkelingen buiten het energie domein zijn relevant en moeten worden meegewogen bij de toekomst van de Claus Centrale en haar omgeving?
- iii. Welke ontwikkelingen en besluitvorming op lokaal, provinciaal en nationaal niveau is de komende jaren voorzien waar het waarschijnlijke toekomstscenario beslisinformatie voor kan en moet zijn?
- iv. Welke fases en ontwikkelingen/stappen zijn nodig en waarschijnlijk om de toekomstscenario's en het geïdentificeerde toekomstperspectief te realiseren?

1.2.3 Aanpak en planning

Opdrachtgever

De opdrachtgever van deze opdracht is de Provincie Limburg. De begeleidingscommissie bestaat uit de Gemeente Maasgouw, de Provincie Limburg en RWE die gezamenlijk het inhoudelijk opdrachtgeverschap invullen. De opdrachtverlening verloopt via de Provincie Limburg die de financiële kosten draagt en het project aanstuurt. RWE en de gemeente Maasgouw dragen met

faciliteiten, kennis, ondersteuning en man/vrouwkracht bij aan de opdracht. Het definitief vaststellen van de scenario's en de toekomstvisie vindt plaats in een Bestuurlijke stuurgroep van de drie leden van de begeleidingscommissie.

Planning

De opdrachtgever stuurt erop om in het vierde kwartaal van 2022 van start te gaan en uiterlijk 31 december 2023 het definitieve rapport te ontvangen. De opdrachtgever verwacht dat het beantwoorden van de deelvragen in hoge mate afgerond is vóórdat de hoofdvraag beantwoord wordt. De deelvragen kunnen en moeten parallel worden uitgewerkt. De publieke consultaties en ook andere stappen worden voorbereid, uitgevoerd en geëvalueerd met de opdrachtgever. De opdrachtgever werkt met een Bestuurlijke stuurgroep en begeleidingscommissie die meegenomen dienen te worden in de werkzaamheden en die goedkeuring moeten geven aan de grotere keuze momenten binnen de studie. De Bestuurlijke stuurgroep bestaat uit een vertegenwoordiger van het College van B&W van Maasgouw, het College van GS van Limburg en de Directie van RWE.

Meewerkende partijen

De meerwerkende partijen zijn nodig om informatie bij te vergaren en ideeën bij te toetsen.

- De opdrachtgever verwacht dat in ieder geval de Ministeries van EZK en mogelijk IenW en BZK willen meewerken en informatie zullen willen aanleveren. De opdrachtgever zal het contact met het Rijk en andere nationale systeemspelers tot stand brengen.
- Ook Tennet, Gasunie, Enexis, Rijkswaterstaat, het Waterschap en mogelijk het Havenbedrijf Rotterdam en het private consortium dat de Deltacorridor gaat ontwikkelen zullen worden betrokken bij het uitwerken van deze studie. De opdrachtgever zal ook hiervoor de introducties verzorgen.
- Binnen de gemeente Maasgouw, RWE en de Provincie Limburg zijn alle benodigde afdelingen op de hoogte van dit onderzoek. De opdrachtgever en opdrachtnemer(s) zullen gezamenlijk het betrekken van alle deze collega's en stakeholders moeten vormgeven en inrichten.

Werkvormen

Werkateliers, workshops, inspraakavonden, marktconsultatie en het inzetten van sociale media om de vragen te kunnen beantwoorden wordt aangemoedigd. Communicatie en stakeholder management van deze opdracht zal in nauwe samenspraak met de opdrachtgever moeten plaatsvinden. De opdrachtnemer communiceert niet namens de opdrachtgever, maar bereid dat voor in overleg met de communicatieafdelingen van de leden van de begeleidingscommissie.

Bestuurlijke dynamiek en de hoofdvraag

Het meest waarschijnlijke scenario uitwerken vraagt een iteratief proces, waarbij ook afstemming nodig zal zijn met de bestuurders van gemeente, provincie en RWE. De wijze waarop vanuit de antwoorden van de deelvragen wordt toegewerkt naar het beantwoorden van de hoofdvraag vereist transparantie en herleidbaarheid. Naast financiële en ruimtelijke criteria spelen ook publieke waarden zoals kwaliteit van wonen en leven, natuur en milieuaspecten en toekomstbestendigheid een rol.

Uitgangspunten

Als bijlagen zijn opgenomen de huidige visie, bestemmingsplannen en ambities van de gemeente Maasgouw, RWE, de Provincie en het Rijk. Deze documenten vormen het uitgangspunt voor het basis scenario onder deelvraag i.. Deze uitgangspunten zijn niet limitatief voor de andere scenario's. Wel dienen de gevraagde stappenplannen bij deelvraag IV te beginnen met deze uitgangspunten. Een moderne en toekomstbestendige elektriciteitscentrale in Maasbracht is in alle van de 3-5 opgeleverde scenario's wel het uitgangspunt waar de opdrachtgevers geen van allen willen afwijken.

3.1 Eisen algemeen

Algemene eisen: kenmerk + omschrijving

1. Expertise in omgevingsplannen
2. Expertise ruimtelijke implicaties van de energietransitie
3. Expertise met multi-stakeholder opdrachten

Eisen aan kandidaat: kenmerk + omschrijving

4. Ervaring met onderzoek naar gebiedsgerichte impact van de energietransitie: aantoonbare betrokkenheid bij studies naar benodigde investeringen in energie infrastructuur door energiebedrijven, provincies, Rijk en/of RES-regio's en/of netbeheerders.
5. Ervaring in het betrekken van omwonenden en andere belanghebbenden bij toekomstperspectieven
6. Ervaring met de ruimtelijke ordening in Nederland

3.3 Wensen

Kwalitatief (puntenverdeling tussen wensen)

Wensen	Puntenverdeling
Ervaring met samenwerking aan gebiedsgerichte toekomstscenario's tussen gemeenten, bedrijven en omwonenden	<ul style="list-style-type: none"> • Werkateliers en inspraakprocessen met (direct) omwonenden van gebiedsgerichte studies • Opgeleverde producten zijn besproken in en met gemeenteraad • Adviezen met impact op gemeentelijke bestemmingsplannen • Adviezen met impact op nationale omgevingsplannen
Betrokkenheid bij het ruimtelijk inpassen van nieuwe vormen van opwek en transport van energie	<ul style="list-style-type: none"> • Ervaring met inpassen van zonnepanelen en/of energieopslag en conversie • Ervaring met het inpassen/vervangen van nieuwe elektriciteitskabels en/of buisleidingen • Ervaring met meervoudig ruimtegebruik door combinaties van natuur en energieopslag en -transport

Kwantitatief (puntenverdeling tussen wensen)

Wensen	Puntenverdeling
Ervaring met samenwerking aan gebiedsgerichte toekomstscenario's tussen gemeenten, bedrijven en omwonenden	<ul style="list-style-type: none"> • 1-2 • 3 • 4
Betrokkenheid bij het ruimtelijk inpassen van nieuwe vormen van opwek en transport van energie	<ul style="list-style-type: none"> • 1-2 • 3

